

3° Doctrina catholica, ut notat Lacordaire, colligit quidquid misericordiæ inesse videtur metempsychosi. Nam pueritia, juvenus, maturius ævum et senectus haberi revera possunt ut varia tempora in quibus Deus homini varias *probationes* offert, eumque ad se variis auxiliis, variis modis trahere nititur. Quòd si quis toties, tam patienter, tam variè *vocatus*, ad Deum venire renuit, *pertinacem* se declarat.

Quod attinet ad *palingenesiam*, falso innititur fundamento, cum supponat animam esse particulam quamdam Dei. — Tollit immortalitatem animæ; siquidem ea in divinam substantiam transfusa atque jam absorpta, proprium esse, propriam personalitatem amittit, nec habet conscientiam sui, nec ea dici potest quæ corpori olim conjuncta, benè vel malè se gesserit meritaque sit mercedem vel pœnam.

FINIS TOMI PRIMI.

INDEX

QUÆSTIONUM QUÆ IN LOGICA ET ANTHROPOLOGIA SOLVUNTUR

DEDICATIO.....	v
LITTERÆ LAUDATIVÆ.....	VI-VIII
PROOEMIUM: De variis sinceræ philosophiæ dotibus; eas omnes eminentiùs præ se fert D. Thomæ philosophia.....	1
PHILOSOPHIÆ PROLEGOMENA circa philosophiæ definitionem, divisionem, historiam, præstantiam et utilitatem.....	10

LOGICA

Præviæ notiones circa naturam, divisionem, excellentiam, utilitatem et historiam Logicæ.....	19
--	----

LOGICÆ PRIMA PARS

DE VERITATIS INVENTIONE, SIVE CRITERIOLOGIA

Præviæ notiones circa objectum et divisionem Criteriologiæ.....	25
CAPUT I. — <i>Notiones generales de veritate, certitudine et evidentia</i>	26
Art. I. — De veritate.....	26
§ I. — De natura et diversis speciebus veritatis.....	26
§ II. — De vario animi statu erga veritatem.....	27
Art. II. — De certitudine.....	28
§ I. — De certitudinis notione ac speciebus.....	29
§ II. — De certitudinis existentia et ratione; necnon de primo philosophico.....	31
§ III. — De gradibus certitudinis.....	33
Art. III. — De evidentia.....	35
§ I. — Quid sit evidentia?.....	36
§ II. — Quotuplex sit evidentia?.....	36
§ III. — Utrùm omnibus veritatibus conveniat?.....	37

§ IV. — Utrum intellectus nihil admittere debeat nisi quod evidenter percipit?.....	37
CAPUT II. — <i>De singulis criteriis veri</i>	39
Art. I. — De criterio sensuum externorum.....	40
§ I. — Referuntur variæ opiniones circa sensuum externorum vim et corporum existentiam.....	40
§ II. — Declaratur vera sententia circa sensuum externorum vim.....	41
§ III. — Refelluntur falsæ opiniones circa vim sensuum externorum et corporum existentiam.....	43
§ IV. — Diversis objectionibus fit satis.....	44
Art. II. — De Criterio intelligentiæ.....	47
Art. III. — De Criterio conscientiæ.....	48
Art. IV. — De Criterio memoriæ.....	50
Art. V. — De Criterio rationis deductivæ, seu de syllogismo.....	52
Art. VI. — De Criterio rationis inductivæ, seu de inductione.....	55
§ I. — De notione inductionis.....	55
§ II. — De speciebus inductionis.....	56
§ III. — De utilitate inductionis.....	58
§ VI. — De certitudine principii quo innititur inductio.....	59
§ V. — De conditionibus requisitis ut vi principii inductionis certitudo habeatur quoad leges rerum in speciali et casus particulares.....	61
Art. VII. — De auctoritatis divinæ criterio.....	63
Prænotanda circa auctoritatem et ejus relationem cum ratione.....	63
§ I. — De notione Revelationis.....	64
§ II. — De vi Revelationis.....	65
§ III. — De possibilitate Revelationis.....	65
§ IV. — De utilitate Revelationis.....	67
Art. VIII. — De auctoritatis humanæ criterio.....	69
§ I. — De humani testimonii objecto et auctoribus.....	69
§ II. — De humani testimonii fundamento et utilitate.....	70
§ III. — De vi testimonii hominum doctrinalis.....	70
§ IV. — De vi testimonii hominum historici; de vi testimonii oralis, traditionis, monumentorum et historiæ; de arte critica; critica textuum et factorum; de regulis circa authenticam, integritatem et veracitatem historiæ; de scepticismo historico et de probabilitate in historiâ.....	76
CAPUT III. — <i>De reductione diversorum criteriorum ad criterium unicum, vel ultimum</i>	83
Art. I. — De reductione diversorum criteriorum ad criterium unicum. Omnia criteria ad unicum reduci non possunt, nec ad divinam, nec ad humanam fidem.....	89
Art. II. — De criteriorum reductione ad criterium quoddam primum et ultimum.....	91
Ultimum certitudinis criterium nec ad instinctivam propensionem, nec ad internum sensum vel affectum, nec ad testimonium conscientiæ, nec ad ideam claram, nec evidentiam merè objectivam, nec ad evidentiam subjectivam reduci potest, sed ad evi-	

dentiam objectivam menti sese manifestantem.....	91
CAPUT IV. — <i>De scepticismo</i>	94
Scepticismi notio ac divisio.....	95
Art. I. — De scepticismo universali.....	95
§ I. — De scepticismo universali stricto ac rigido. Illius historia, utilitas indirecta et refutatio.....	95
§ II. — De scepticismo universali temperato, sive academico: Exponitur ac refellitur.....	101
Art. II. — De scepticismo objectivo.....	101
§ I. — Exponitur triplex species hujus systematis.....	102
§ II. — Sigillatim refellitur ad mentem Kantii, Th. Jouffroy et fautorum relativismi.....	103

LOGICÆ PARS ALTERA

DIALECTICA

Prænotanda.....	109
CAPUT I. — <i>De ideis seu de simplici apprehensione</i>	110
Art. I. — De ideis in se consideratis.....	111
§ I. — De ideæ naturâ.....	111
§ II. — De idearum comprehensione et extensione.....	113
§ III. — De variis idearum speciebus.....	113
§ IV. — De reductione diversarum idearum ad supremas et universaliores ideas, sive de prædicamentis et de prædicabilibus.....	116
§ V. — De generum ac specierum divisione et subordinatione.....	119
Art. II. — De terminis.....	120
§ I. — De naturâ termini et ejus relatione cum ideâ.....	120
§ II. — De illius terminorum speciebus.....	121
§ III. — De terminorum proprietatibus.....	123
Art. III. — De definitione.....	124
§ I. — De illius notione ac speciebus.....	124
§ II. — De legibus definitionis strictæ et essentialis.....	126
§ III. — De utilitate definitionis.....	128
§ IV. — De modo utendi definitione.....	128
Art. IV. — De divisione.....	129
§ I. — De illius notione ac speciebus.....	130
§ II. — De illius legibus.....	131
§ III. — De illius utilitate.....	132
CAPUT II. — <i>De judicio</i>	133
Art. I. — De judicio, prout intra mentem sumitur.....	133
§ I. — De judicii naturâ et elementis.....	133
§ II. — De variis judicii speciebus.....	134
Art. II. — De judicio vocabulis expresso, seu de propositione.....	135
§ I. — De naturâ propositionis in genere.....	136
§ II. — De naturâ propositionis indicativæ.....	137
§ III. — De variis propositionis indicativæ speciebus. De pro-	

positione universali, singulari particulari et indefinita; de propositione una et multiplici, simplici et complexa, affirmativa et negativa; canones circa propositiones affirmativas et negativas; de categoricis et hypotheticis necnon de modalibus propositionibus.....	139
§ IV. — De proprietatibus relativis propositionis indicativae; de oppositione, aequipollentia et conversione propositionum...	145
CAPUT III. — <i>De ratiocinio</i>	153
Art. I. — De notione ratiocinii.....	154
§ I. — De illius definitione ac processu.....	154
§ II. — De illius elementis.....	155
§ III. — De illius fundamento.....	156
§ IV. — De illius speciebus.....	157
Art. II. — De ratiocinii expressione ac diversis formis.....	158
§ I. — De legibus syllogismi categorici.....	158
§ II. — De syllogismi figuris.....	163
§ III. — De variis singularum figurarum modis.....	165
§ IV. — De historia, praestantia et utilitate syllogismi.....	169
§ V. — De syllogismo hypothetico, connexo, conjuncto et disjuncto.....	171
§ VI. — De reliquis argumentis quae ad syllogismum accedunt: De enthymemate, epicheremate, sorite, prosyllogismo et dilemmate.....	177
Art. III. — De syllogismo ex parte materiae spectato.....	177
§ I. — De syllogismo demonstrativo seu apodictico; notio demonstrationis et variae illius species.....	177
§ II. — De syllogismo dialectico; ejus notio et utilitas; de locis e quibus desumi possunt argumenta probabilia.....	181
§ III. — De syllogismo sophistico.....	185
Punctum I. — De sophismatibus.....	186
Punctum II. — De fontibus et remediis errorum.....	191

LOGICÆ PARS TERTIA

DE METHODO, SIVE METHODOLOGIA

Præviæ notiones circa methodum et methodologiam.....	196
CAPUT I. — <i>De initio methodi, seu de termino a quo methodus orditur</i>	197
Art. I. — Utrum sincera philosophandi methodus initium sumere debeat a dubitatione universali?.....	198
Art. II. — Utrum dubium particulare sit terminus a quo initium sumere debeat methodus philosophandi?.....	200
CAPUT II. — <i>De viâ in methodo servandâ</i>	201
Art. I. — De legibus generalibus methodi.....	202
Art. II. — Recensentur speciales methodi a diversis philosophis propositæ ad veritatis inventionem.....	203
§ I. — Exponuntur philosophorum opiniones circa methodum	

inventionis.....	203
§ II. — Exponuntur opiniones circa methodum doctrinæ.....	206
Art. III. — Rejiciuntur falsæ methodi et vera probatur. Hic refellitur methodus empirica et eclectica.....	207
Probatur veritas methodi empirico-rationalis, seu analytico-synthicæ.....	209
Eadem est methodus doctrinæ et inventionis.....	210
CAPUT III. — <i>De fine methodi, scilicet de scientiâ</i>	212
Art. I. — Declaratur scientiæ definitio cum variis suis acceptio-nibus.....	212
Art. II. — De principio in quo nititur distinctio scientiarum.....	213
Art. III. — De numero sive classificatione scientiarum.....	215
§ I. — Exponuntur præcipuæ classificationes.....	215
§ II. — Declaratur verior sententia.....	216
Art. IV. — De subalternatione diversarum scientiarum.....	217
Art. V. — Utrum diversæ scientiæ unâ, an diversâ methodo tractari debeant?.....	219
Declaratur varias scientias revocari ad duo principia, scilicet contradictionis et causalitatis, et comparari duplici methodo, nempe inductionis et deductionis ac diversam diversis scientiis inesse..	219
certitudinem.....	220
De methodo singulis scientiis propria.....	220
APPENDIX I. — <i>De arte studendi et addiscendi</i>	226
APPENDIX II. — <i>De argumentatione scholasticâ</i>	231

ANTHROPOLOGIA

Præviæ notiones circa definitionem, praestantiam, utilitatem, historiam, divisionem ac methodum Anthropologiæ.....	235
--	-----

ANTHROPOLOGIÆ PRIMA PARS

DE POTENTIIS ANIMÆ

SECTIO PRIMA. — De potentiis animæ generatim inspectis.	
CAPUT I. — <i>De potentiis animæ ad ipsius essentiam relatis</i>	239
Art. I. — Utrum animæ potentiae sint plures ac realiter inter se distinctæ?.....	240
Art. II. — Utrum animæ potentiae ab ipsius essentia realiter distinguuntur?.....	241
Art. III. — Utrum potentiarum omnium anima sola sit subiectum?.....	244
Art. IV. — Utrum omnium potentiarum anima sit principium?..	245
CAPUT II. — <i>De potentiis animæ in se sumptis</i>	245
Art. I. — De modo quo potentiae animæ a nobis cognoscuntur..	246
Art. II. — De modo quo potentiae animæ aliæ ab aliis distinguuntur	

tur	246
Art. III. — De numero et ordinæ potentiæ animæ.....	247
CAPUT III. — De potentiis animæ in ordine ad operationes suas consideratis	250
Art. I. — De discrimine inter potentias et earum actus.....	250
Art. II. — De conatu singulis potentiis insito ad suos actus.....	251
Art. III. — De habitibus : eorum notio, species, subjectum et effectus.....	252
SECTIO SECUNDA. — De potentiis animæ sigillatim inspectis.	
CAPUT I. — De potentiâ vegetativâ.....	257
Art. I. — Notio diversaque vitæ vegetativæ munera.....	257
Art. II. — De principio a quo sumenda est scala viventium.....	259
Art. III. — Utrum operationes vegetativæ in homine sint ratio- nales, an naturales?.....	260
CAPUT II. — De potentiâ sensitivâ.....	261
Art. I. — De sensatione in universum sumptâ.....	261
§ I. — De objecto sensationis tum proprio, tum communi, tum accidentali.....	261
§ II. — De subjecto sensationis tum communi, tum proximo et proprio.....	263
§ III. — De naturâ sensationis.....	266
Probatur eam esse cognitionem quæ aliquam actionem præ se fe- rat.....	266
§ IV. — De ipso actu sensationis; partes objecti et subjecti, species impressa et expressa.....	268
Art. II. — De sensibus externis.....	271
§ I. — De numero sensuum externorum actuali et possibili... ..	271
§ II. — De comparatione quinque sensuum externorum ad in- vicem.....	272
Art. III. — De sensibus internis.....	274
§ I. — De sensu communi vel centrali.....	275
§ II. — De imaginatione sive phantasiâ.....	277
§ III. — De sensu æstimatorio et vi cogitativâ.....	281
§ IV. — De memoriâ et reminiscentiâ.....	283
CAPUT III. — De intellectu.....	286
Art. I. — De intellectu generatim sumpto	287
§ I. — De spirituali intellectûs naturâ.....	287
§ II. — De objecto intellectûs tum adæquato, tum proprio, tum directo, tum accidentali.....	288
§ III. — De actu intellectûs humani. Necessitas phantasmatum ad intellectionem; notio et necessitas intellectûs agentis et intellectûs possibilis; utriusque discrimen reale; necessitas specierum intelligibilium; de verbo mentis.....	291
§ IV. — De naturâ intellectionis et ejus discrimine a sensa- tione.....	302
Art. II. — De intellectûs diversis functionibus et actibus.....	303

§ I. — De judicio : intellectus humanus judicando intelligere solet; judicium est actus intellectûs, non autem voluntatis; judicium est essentiâ suâ comparativum, nec dantur judicia primitiva instinctiva; solvuntur objectiones.....	304
§ II. — De intellectu speculativo et pratico.....	306
§ III. — De intellectu et ratione	307
§ IV. — De ratione superiore et ratione inferiore	307
§ V. — De modo quo anima seipsam cognoscit, sive de consi- cientiâ. Utrum ab intellectu specie differat? De objecto illius directo et indirecto. Utrum anima semper cogitet? utrum cogitationis suæ sit semper conscia?.....	308
§ VI. — De memoria intellectivâ, utrum specie differat ab in- tellectu?.....	312
CAPUT IV. — De potentiâ appetendi.....	313
Art. I. — De appetitu sensitivo.....	314
§ I. — De appetitûs sensitivi divisione in concupiscibilem et in irascibilem	314
§ II. — De passionibus.....	315
Art. II. — De appetitu rationali seu de voluntate.....	319
§ I. — De objecto voluntatis.....	319
§ II. — De voluntatis naturâ.....	320
§ III. — De variis causis quibus voluntas ad actus suos move- tur.....	321
§ IV. — De libertatis naturâ.....	324
§ V. — De libertatis existentiâ; solvuntur objectiones determi- nistarum.....	326
§ VI. — De influxu intellectûs in voluntatem; variæ opiniones; verior sententiâ; objectionum solutio	332
§ VII. — De affectu appetitûs rationalis (le sentiment) et ejus comparatione cum passionibus.....	337
CAPUT V. — De potentiâ motrice.....	339
Potentia motrix neque corpori soli, neque soli animæ competit, sed animæ simul cum corpore.....	339

Disputatio de ideis sive ideologia

Prænotiones circa ideologiæ rationem, utilitatem ac divisionem...	340
CAPUT I. — De origine idearum universalium in mente hominis.	341
Art. I. — Exponuntur diversa systemata circa originem idearum universalium.....	341
§ I. — Primum genus systematum, eorum nempe quæ origi- nem idearum ab animâ solâ repetunt; systemata Kanti et Fichtei.....	342
§ II. — Secundum genus systematum, quæ originem idearum repetunt ex principio menti extrinseco : traditionalismus, ontologismus, systemata idearum innatarum.....	343
§ III. — Tertium genus systematum, quæ scilicet ducunt ori- ginem idearum partim a rebus externis, partim ex animâ	26.

nostrâ; sensualismus; S. Thomæ doctrina.....	346
Art. II. — Probatur sententia S. Thomæ, refelluntur sensualismus, transcendentalismus, systema idearum innatarum, ontologismus et traditionalismus. De origine sermonis.....	348
CAPUT II. — <i>De vi objectivâ et naturâ idearum universalium</i>	364
Art. I. — Recensentur variæ opiniones: nominalismus, conceptualismus, realismus formalis et realismus mitigatus.....	365
Art. II. — Refelluntur falsæ opiniones et vera sententia statuitur de realismo mitigato.....	366

ANTHROPOLOGIE ALTERA PARS

DE NATURA HOMINIS

Prænotanda circa objectum divisionemque hujus partis Anthropologiæ; homo non est corpus solum, aut anima sola, sed compositum ex animâ et corpore.....	371
--	-----

SECTIO PRIMA. — De unionem animæ cum corpore.

CAPUT I. — <i>De naturâ unionis inter animam et corpus</i>	372
Art. I. — Recensentur variæ opiniones circa naturam unionis animæ cum corpore.....	372
Art. II. — Statuitur unio substantialis animæ cum corpore; est in homine natura una et persona una, ex animâ et corpore constans; solvitur objectio.....	375
Art. III. — Refelluntur falsæ opiniones circa personam et naturam unionis animæ cum corpore.....	378
CAPUT II. — <i>De modo quo explicari possit unio animæ et corporis</i>	379
Art. I. — Recensentur variæ opiniones circa modum explicandæ unionis inter animam et corpus.....	379
I ^{um} Genus systematum, quæ non nisi accidentalem esse animæ et corporis unionem præsupponunt; systemata harmoniæ præstabilitæ, causarum occasionalium, mediatoris plastici et physici influxûs.....	379
II ^{um} Genus systematum, quæ unionem animæ et corporis substantialem vel omnino, vel ex parte supponunt; sententia D. Thomæ et scholasticorum; sententia Scoti et quorundam recentiorum.....	381
Art. II. — Propugnatur vera sententia et probatur argumentis philosophicis ac theologicis animam rationalem esse formam substantialem corporis; refellitur Scoti opinio; solvuntur objectiones.....	382
Art. III. — Refelluntur systemata causarum occasionalium, harmoniæ præstabilitæ, mediatoris plastici et influxûs physici.....	390
CAPUT III. — <i>De consecrariis unionis substantialis inter animam et corpus</i>	393

Art. I. — De mutuo actionis et passionis influxu inter animam et corpus.....	393
§ I. — De communi influxu inter animam et corpus.....	393
§ II. — De influxu animæ rationalis in vitam ac sensum corporis.....	393
Variæ opiniones; probatur veritas <i>animismi</i> ; solvuntur objectiones.....	395
§ III. — De influxu corporis in ipsam vim rationis et voluntatis.....	399
§ IV. — De quibusdam affectionibus hominis cum unione animæ et corporis arctè connexis, scilicet de temperamento de somno, de somniis, de noctisurgio, de hypnotismo et de amentia.....	401
Art. II. — De sede animæ in corpore.....	407
Probatur animam esse in toto corpore et in singulis ejus partibus, secundum totam suam essentiam, non tamen secundum omnes potentias suas; solvitur objectio.....	408

SECTIO SECUNDA. — De animâ seorsum inspectâ.

CAPUT I. — <i>De naturâ animæ humanæ</i>	410
Art. I. — Exponuntur varii errores circa naturam animæ, scilicet materialismi, et nimii spiritualismi diversæ formæ.....	411
Art. II. — Propugnatur vera sententia circa naturam animæ. Anima est substantia quædam, simplex, spiritualis, per se subsistens, quamvis incompleta et naturaliter conjuncta corpori; ejus essentia nec in cogitatione, nec in vi cogitandi consistit; specificè distinguitur ab Angelis et ab animâ belluinâ; definitio animæ humanæ et ipsius hominis; natura humana speciem distinctam constituit, cujus æque participes sunt omnes homines.	412
Art. III. — Materialistarum objectiones exsolvantur.....	424
CAPUT II. — <i>De animæ humanæ origine</i>	425
Art. I. — Natura originis animæ humanæ declaratur.....	425
§ I. — Recensentur diversæ opiniones circa modum quo animæ oritur: emanatismus, traducianismus, cretarianismus.....	427
§ II. — Refelluntur falsæ opiniones de ortu animæ.....	427
Falsum est emanatismi commentum, quocumque modo propugnetur.....	427
Falsum est animam filiorum a parentibus aut traduci, aut generari, aut creari.....	427
§ III. — Declaratur vera sententia circa originem animæ. Animæ hominum singulæ immediatè a Deo creantur.....	429
Generatio filiorum jure tribuitur parentibus qui vi <i>hæreditatis</i> ad filios qualitates suas transmittere solent.....	430
Art. II. — De tempore quo anima humana creatur, et suo corpori conjungitur.....	431
§ I. — Animæ non prius creantur quàm suis jungantur cor-	

poribus.....	431
§ II. — Probabilior videtur opinio quæ vult animam corpori conjungi in fine generationis.....	434
CAPUT III. — <i>De immortalitate animæ humanæ</i>	435
Status quæstionis et varii errores.....	435
Art. I. — Declaratur immortalitas animæ humanæ ab intrinseco.	436
Anima, soluto corpore, esse suum perpetuo servat, necnon opera- tiones sibi consentaneas, scilicet intelligere et velle; servat etiam conscientiam sui, et præteritarum affectionum memoriam.....	437
Art. II. — Declaratur immortalitas animæ humanæ ab <i>extrin- seco</i>	439
Nulla creata vis mentem humanam perimere potest, et quanquam Deus ex potentiâ suâ absolutâ id possit, non tamen, spectatis aliis ejus attributis, scilicet sapientiâ, sanctitate, justitiâ et boni- tate.....	439
Art. III. — Immortalitas animæ ab objectionibus vindicatur.....	443
Art. IV. — <i>De conditione hominis in alterâ vitâ</i>	445
§ I. — De futuro statu intellectûs separati a corpore.....	445
§ II. — Utrum anima suo corpori rursus unienda sit?.....	448
§ III. — Utrum admitti possit vel debeat æternitas pænarum pro illis qui peccatis scelerati ex hac vitâ discedunt?.....	449
Scholium contra metempsychosim et palingenesiam.....	453

FINIS INDICIS.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

LEONIS DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ XIII

EPISTOLA ENCYCLICA

AD PATRIARCHAS, PRIMATES,
ARCHIEPISCOPOS ET EPISCOPOS UNIVERSOS CATHOLICI ORBIS, GRATIAM
ET COMMUNIONEM CUM APOSTOLICA SEDE HABENTES

*Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus,
Archiepiscopis et Episcopis universis catholici Orbis, gratiam
et communionem cum Apostolica Sede habentibus.*

LEO PP. XIII

VENERABILES FRATRES, SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

ÆTERNI PATRIS Unigenitus Filius, qui in terris apparuit, ut humano generi salutem et divinæ sapientiæ lucem afferret, magnum plane ac mirabile mundo contulit beneficium, cum cœlos iterum ascensurus, Apostolis præcepit, ut *euntes docerent omnes gentes* (Matth., xxviii, 19); Ecclesiamque a se conditam communem et supremam populorum magistram reliquit. Homines enim, quos veritas liberaverat, veritate erant conservandi: neque diu permansissent cœlestium doctrinarum fructus, per quos est homini parta salus, nisi Christus Dominus erudiendis ad fidem mentibus perenne magisterium constituisset. Ecclesia vero divini Auctoris sui cum erecta promissis, tum imitata caritatem, sic jussa perfecit, ut hoc semper spectarit, hoc maxime voluerit, de religione præcipere et cum erroribus perpetuo dimicare. Huc sane pertinent singulorum Episcoporum vigilati labores; huc Conciliorum perlatae leges ac decreta, et maxime Romanorum Pontificum sollicitudo quotidiana, penes quos, beati Petri Apostolorum Princi-